

SPRAWOZDANIE

KOMISJI NADZWYCZAJNEJ DO SPRAW ZMIAN W KODYFIKACJACH

**o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy –
Kodeks postępowania karnego oraz niektórych
innych ustaw (druk nr 451)**

Marszałek Sejmu na 18. posiedzeniu Sejmu w dniu 12 maja 2016 r. – na podstawie art. 87 ust. 2 w związku z art. 90 ust. 1 Regulaminu Sejmu skierował powyższy projekt ustawy do Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach w celu rozpatrzenia.

Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach po rozpatrzeniu tego projektu ustawy na posiedzeniach w dniach 13 oraz 18 maja 2016 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m uchwalić raczy załączony projekt ustawy.

Komisja – zgodnie z art. 93 ust. 2 Regulaminu Sejmu – przedstawia, na żądanie wnioskodawców, następujący wniosek mniejszości:

w art. 1 pkt 5 nadać brzmienie:

„5) art. 360 otrzymuje brzmienie:

„Art. 360. § 1. Sąd może wyłączyć jawność rozprawy w całości albo w części:

- 1) jeżeli jawność mogłaby:
 - a) wywołać zakłócenie spokoju publicznego,
 - b) obrażać dobre obyczaje,

- c) ujawnić okoliczności, które ze względu na ważny interes państwa powinny być zachowane w tajemnicy,
 - d) naruszyć ważny interes prywatny,
- 2) jeżeli choćby jeden z oskarżonych jest nieletni lub na czas przesłuchania świadka, który nie ukończył 15 lat,
 - 3) na żądanie osoby, która złożyła wniosek o ściganie.
- § 2. Jeżeli prokurator sprzeciwi się wyłączeniu jawności, rozprawa odbywa się jawnie.
- § 3. Na postanowienie w przedmiocie wyłączenia jawności rozprawy przysługuje zażalenie do innego równorzędnego składu tego sądu. Zażalenie rozpoznaje się niezwłocznie, nie później niż przed upływem 7 dni od przekazania zażalenia wraz z niezbędnymi aktami.”;

– posłowie **A. Mularczyk, W. Buda, M. Ast, A. Zasada i B. Bartuś**

Warszawa, dnia 18 maja 2016 r.

Sprawozdawca

/-/Andrzej Matusiewicz

Przewodniczący Komisji

/-/Arkadiusz Mularczyk

U S T A W A

z dnia 2016 r.

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. poz. 555, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 90 otrzymuje brzmienie:

„Art. 90. § 1. W postępowaniu sądowym udział w postępowaniu może zgłosić organizacja społeczna, jeżeli zachodzi potrzeba ochrony interesu społecznego lub interesu indywidualnego, objętego zadaniami statutowymi tej organizacji, w szczególności ochrony wolności i praw człowieka.

§ 2. W zgłoszeniu organizacja społeczna wskazuje interes społeczny lub indywidualny, objęty zadaniami statutowymi tej organizacji, oraz przedstawiciela, który ma reprezentować tę organizację. Do zgłoszenia dołącza się odpis statutu lub innego dokumentu regulującego działalność tej organizacji. Przedstawiciel organizacji społecznej przedkłada sądowi pisemne upoważnienie.

§ 3. Sąd dopuszcza przedstawiciela organizacji społecznej do występowania w sprawie, jeżeli przynajmniej jedna ze stron wyrazi na to zgodę. Strona może w każdym czasie cofnąć wyrażoną zgodę. W wypadku braku zgody choćby jednej ze stron na występowanie w sprawie przedstawiciela organizacji społecznej sąd wyłącza tego przedstawiciela od udziału w sprawie, chyba że jego udział leży w interesie wymiaru sprawiedliwości.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. poz. 931, z 2000 r. poz. 580, 717, 852 i 1027, z 2001 r. poz. 1071 i 1149, z 2002 r. poz. 676, z 2003 r. poz. 155, 1061 i 1188, z 2004 r. poz. 514, 626, 889, 2405 i 2641, z 2005 r. poz. 70, 461, 680, 821, 1181, 1203, 1363, 1416 i 1479, z 2006 r. poz. 118, 467, 659, 708, 711, 1009, 1013, 1192, 1647 i 1648, z 2007 r. poz. 116, 432, 539, 589, 664, 766, 849 i 903, z 2008 r. poz. 162, 648, 686, 802, 1133, 1308, 1344, 1485, 1571 i 1651, z 2009 r. poz. 39, 104, 171, 585, 716, 1051, 1178, 1323, 1375, 1474 i 1589, z 2010 r. poz. 46, 626, 669, 826, 842, 1228 i 1307, z 2011 r. poz. 245, 246, 273, 654, 678, 829, 1135, 1280, 1430, 1431, 1438 i 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529, z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1247, 1262, 1282 i 1650, z 2014 r. poz. 85, 384, 694, 1375 i 1556, z 2015 r. poz. 21, 290, 396, 1185, 1186, 1334, 1788, 1855 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 178 i 437.

VIII kadencja/druk 451

§ 4. Sąd dopuszcza przedstawiciela organizacji społecznej do występowania w sprawie, pomimo braku zgody stron, jeżeli leży to w interesie wymiaru sprawiedliwości.

§ 5. Sąd odmawia dopuszczenia przedstawiciela organizacji społecznej do występowania w sprawie, jeżeli stwierdzi, że wskazany w zgłoszeniu interes społeczny lub indywidualny nie jest objęty zadaniami statutowymi tej organizacji lub nie jest związany z rozpoznawaną sprawą.

§ 6. Sąd może ograniczyć liczbę przedstawicieli organizacji społecznych występujących w sprawie, jeżeli jest to konieczne dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania. Sąd wzywa wówczas oskarżyciela i oskarżonego do wskazania nie więcej niż dwóch przedstawicieli organizacji społecznych, którzy będą mogli występować w sprawie. Jeżeli w sprawie występuje więcej niż jeden oskarżony lub więcej niż jeden oskarżyciel, każdy z nich może wskazać jednego przedstawiciela. Niewskazanie przedstawiciela uznaje się za cofnięcie zgody na jego występowanie w sprawie. Niezależnie od stanowisk stron sąd może postanowić o dalszym udziale poszczególnych przedstawicieli organizacji społecznych, jeżeli ich udział leży w interesie wymiaru sprawiedliwości.”;

2) w art. 133 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Pismo pozostawione w placówce pocztowej w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, adresowane do obrońcy albo pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym, może zostać odebrane także przez osobę upoważnioną na podstawie pełnomocnictwa pocztowego do odbioru przesyłek pocztowych w rozumieniu tej ustawy.”;

3) w art. 181:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W wypadkach przewidzianych w art. 179 i art. 180 sąd przesłuchuje taką osobę na rozprawie z wyłączeniem jawności. Nie dotyczy to wypadku, gdy zwolnienie z tajemnicy nastąpiło na podstawie art. 40 ust. 2 pkt 4, art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2015 r. poz. 464, z późn.

VIII kadencja/druk 451

zm.²⁾), art. 14 ust. 2 pkt 3 lub art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2016 r. poz. 186 i ...), w przewidzianym przez te ustawy zakresie i przy braku wskazanego w nich sprzeciwu.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Jeżeli zwolnienie z tajemnicy nastąpiło na podstawie i na zasadach, o których mowa w § 1 zdanie drugie, okoliczności objęte tajemnicą, które zostały ujawnione na rozprawie z wyłączeniem jawności, mogą być rozpowszechniane publicznie przez osobę, której zgoda była wymagana do zwolnienia z tej tajemnicy.”;

4) art. 357 otrzymuje brzmienie:

„Art. 357. § 1. Sąd zezwala przedstawicielom środków masowego przekazu na dokonywanie za pomocą aparatury utrwań obrazu i dźwięku z przebiegu rozprawy.

§ 2. Sąd może określić warunki udziału przedstawicieli środków masowego przekazu w rozprawie.

§ 3. Jeżeli ze względów techniczno-organizacyjnych obecność przedstawicieli środków masowego przekazu utrudnia przebieg rozprawy, sąd ogranicza liczbę przedstawicieli środków masowego przekazu na sali rozprawy i wskazuje uprawnionych do dokonywania za pomocą aparatury utrwań obrazu i dźwięku z przebiegu rozprawy według kolejności zgłoszeń lub na podstawie losowania.

§ 4. Sąd zarządza opuszczenie sali rozprawy przez przedstawicieli środków masowego przekazu, którzy zakłócają przebieg rozprawy.

§ 5. W wyjątkowych wypadkach, gdy należy się obawiać, że obecność przedstawicieli środków masowego przekazu mogłaby oddziaływać krępująco na zeznania świadka, przewodniczący może zarządzić opuszczenie sali rozprawy przez przedstawicieli środków masowego przekazu na czas przesłuchania danej osoby.”;

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1633, 1893, 1991 i 2199 oraz z 2016 r. poz. 65 i ...

VIII kadencja/druk 451

5) w art. 360:

a) po § 1 dodaje się § 1a i 1b w brzmieniu:

„§ 1a. Wyłączenie jawności ze względu na ważny interes pokrzywdzonego lub świadka następuje na wniosek tej osoby.

§ 1b. Wyłączenie jawności ze względu na ważny interes oskarżonego może nastąpić tylko za zgodą oskarżyciela. Jeżeli jednym z oskarżycieli jest prokurator, do wyłączenia jawności z tego względu wymagana jest zgoda prokuratora.”,

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Na postanowienie w przedmiocie wyłączenia jawności rozprawy przysługuje zażalenie do innego równorzędnego składu tego sądu. Zażalenie rozpoznaje się niezwłocznie, nie później jednak niż przed upływem 7 dni od dnia przekazania zażalenia wraz z niezbędnymi aktami. Sąd może postanowić, że do czasu rozpoznania zażalenia rozprawa toczy się z wyłączeniem jawności.”;

6) tytuł rozdziału 46 otrzymuje brzmienie:

„Głosy końcowe”;

7) w art. 406 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Po zamknięciu przewodu sądowego przewodniczący udziela głosu stronom, ich przedstawicielom oraz przedstawicielowi społecznemu. Głos zabierają w następującej kolejności: oskarżyciel publiczny, oskarżyciel posiłkowy, oskarżyciel prywatny, przedstawiciel społeczny, obrońca oskarżonego i oskarżony. Przedstawiciele procesowi stron zabierają głos przed stronami.”;

8) art. 408 i art. 409 otrzymują brzmienie:

„Art. 408. Po wysłuchaniu głosów końcowych sąd niezwłocznie przystępuje do narady.

Art. 409. Sąd aż do ogłoszenia wyroku może wznowić przewód sądowy, zwłaszcza w wypadku przewidzianym w art. 399, albo też udzielić dodatkowego głosu uczestnikom postępowania, o których mowa w art. 406 § 1.”;

VIII kadencja/druk 451

9) w art. 453 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Przewodniczący udziela głosu uczestnikom postępowania, o których mowa w art. 406 § 1, w kolejności przez siebie ustalonej, przy czym najpierw udziela głosu skarżącemu. Oskarżonemu i jego obrońcy nie można odmówić zabrania głosu po przemówieniach innych uczestników postępowania.”;

10) w art. 517d § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Wniosek o rozpoznanie sprawy powinien zawierać dane, o których mowa w art. 332 § 1; przepisy art. 333 § 1–3 i art. 334 § 1 i 2 stosuje się odpowiednio. Policja doręcza pokrzywdzonemu pisemne pouczenie o uprawnieniach wynikających z art. 46 § 1 Kodeksu karnego, art. 343 § 2 i art. 387 § 2 oraz o treści art. 49a i art. 338a, a także o prawie do złożenia oświadczenia o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego.”;

11) art. 519 otrzymuje brzmienie:

„Art. 519. Od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie oraz od prawomocnego postanowienia sądu odwoławczego o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego określonego w art. 93a Kodeksu karnego może być wniesiona kasacja. Przepisu art. 425 § 2 zdanie trzecie nie stosuje się.”;

12) w art. 523 § 1 i 1a otrzymują brzmienie:

„§ 1. Kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary.

§ 1a. Ograniczenia, o którym mowa w § 1 zdanie drugie, nie stosuje się do kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego w sprawach o zbrodnie.”;

13) w art. 640 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Sąd nie może zasądzić od oskarżyciela posiłkowego zwrotu wydatków, o których mowa w art. 618, w wysokości przekraczającej kwotę zryczałtowanej równowartości wydatków określonej na podstawie art. 621 § 2.”.

VIII kadencja/druk 451

Art. 2. W ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2015 r. poz. 464, 1633, 1893, 1991 i 2199 oraz z 2016 r. poz. 65) w art. 40:

1) ust. 2a i 3 otrzymują brzmienie:

„2a. W sytuacjach, o których mowa w ust. 2, ujawnienie tajemnicy może nastąpić wyłącznie w niezbędnym zakresie. W sytuacji, o której mowa w ust. 2 pkt 4, zakres ujawnienia tajemnicy może określić pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy.

3. Lekarz, z zastrzeżeniem sytuacji, o których mowa w ust. 2 pkt 1–5, jest związany tajemnicą również po śmierci pacjenta, chyba że zgodę na ujawnienie tajemnicy wyrazi osoba bliska w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Osoba bliska wyrażająca zgodę na ujawnienie tajemnicy może określić zakres jej ujawnienia, o którym mowa w ust. 2a.”;

2) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Zwolnienia z tajemnicy lekarskiej, o którym mowa w ust. 3, nie stosuje się, jeśli ujawnieniu tajemnicy sprzeciwi się inna osoba bliska w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2016 r. poz. 186) w art. 14:

1) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Osoby wykonujące zawód medyczny, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 2 pkt 1–3 i ust. 2a, są związane tajemnicą również po śmierci pacjenta, chyba że zgodę na ujawnienie tajemnicy wyrazi osoba bliska.”;

2) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Zwolnienia z tajemnicy, o którym mowa w ust. 3, nie stosuje się, jeśli ujawnieniu tajemnicy sprzeciwi się inna osoba bliska.”.

Art. 4. Do postępowań wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z wyjątkiem przepisów dotyczących udziału w postępowaniu sądowym

VIII kadencja/druk 451

przedstawiciela organizacji społecznej, które stosuje się w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 5. 1. Jeżeli w sprawach, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy skierowano do sądu akt oskarżenia, wnioski o wydanie wyroku skazującego, wnioski o warunkowe umorzenie postępowania lub wnioski o umorzenie postępowania przygotowawczego i orzeczenie środka zabezpieczającego, ujawniły się istotne okoliczności, konieczność poszukiwania dowodów lub zachodzi konieczność przeprowadzenia innych czynności mających na celu wyjaśnienie okoliczności sprawy, sąd na wniosek prokuratora przekazuje mu sprawę w celu uzupełnienia śledztwa lub dochodzenia. Przepis art. 344a § 3 ustawy, o której mowa w art. 1, stosuje się.

2. Prokurator może złożyć nowy akt oskarżenia, wniosek o wydanie wyroku skazującego, wniosek o warunkowe umorzenie postępowania, wniosek o umorzenie postępowania przygotowawczego i orzeczenie środka zabezpieczającego lub podtrzymać poprzedni akt oskarżenia lub wniosek, nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia przekazania sprawy.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w sprawach, w których akt oskarżenia wniosł oskarżyciel posiłkowy. Prokurator może jednak wstąpić do takiej sprawy na zasadach określonych w art. 55 § 4 ustawy, o której mowa w art. 1.

Art. 6. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 181 § 2 ustawy zmienianej w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 181 § 2 ustawy zmienianej w art. 1, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.